

Geert Lovink

Googlificeringen af vores liv

En kreativ netkultur er det eneste middel mod informationsoverfloden

En hyldest til Joseph Weizenbaum

Et spøgelse hjemsøger verdens intellektuelle eliter: informationsoverflod. Almindelige mennesker har sat sig på strategiske ressourcer og tilstopper mediekkanaler, der tidligere blev styret stramt. Før Internettet levede de dannede klasser i en forestilling om, at de kunne skelne "tom snak" fra "viden". Med fremkomsten af søgemaskiner til Internettet er det ikke længere muligt at skelne mellem de øvre klassers indsigter og plebejernes snak. Adskillelsen af høj og lav og deres sameksistens i tilfælde af karneval stammer fra svundne tider og bør ikke bekymre os. I dag alarmerer et helt andet fænomen: Søgemaskinerne rangerer i forhold til popularitet, ikke i forhold til sandhed. Vores liv er nu bestemt af søgning. Med den dramatiske stigning i antallet af tilgængelige informationer er vi blevet grebet af søgeværktøjer. Vi leder efter telefonnumre, adresser, åbningstider, en persons navn, flytider, gode tilbud, og i en hektisk sindstilstand erklærer vi den stadig voksende mængde af grå substans for "dataaffald". Snart vil vi søge og ende med at fare vild. Gamle kommunikationshierarkier er ikke bare imploderet, men selve kommunikationen har udviklet sig til et angreb på hjernen. Populær støj er ikke bare steget til ulidelige højder, men vi kan ikke længere udholde endnu en forespørgsel fra kolleger, der spiller en vigtig rolle for os. Selv den venlige hilsen fra venner og familie har antaget status af en opgave med forventningen om et svar. Det, der foruroliger den dannede klasse mest, er, at den tomme snak er rykket ind på videnskabens og filosofiens hidtil beskyttede områder, men de burde i stedet bekymre sig om, hvem der vil få kontrollen over det stadig mere centraliserede computernetværk.

Det, som vor tids repræsentanter for ophøjet enfoldighed og stilfærdig storslåethed ikke kan udtrykke, bør vi sige for dem: Der er en voksende utilfredshed med Google og den måde, Internettet organiserer informationssøgning på. Det videnskabelige etablissement har mistet kontrollen over et af sine centrale forskningsprojekter — udformningen og ejerskabet af computernetværk, som nu bliver brugt af milliarder af mennesker. Hvordan endte så mange mennesker med at blive så afhængige af én eneste søgemaskine? Hvorfor gentager vi nu endnu engang Microsoft-historien? Det virker kedeligt at beklage sig over et fremspirende monopol, når den gennemsnitlige internetbruger disponerer over sådan en mangfoldighed af værktøjer til at fordele magten. En mulig måde at komme ud af denne knibe på er at omdefinere Heideggers "snak" positivt. I stedet for at beklage sig og drømme om et uforstyrret liv *offline* og om radikale metoder til at filtrere støjen fra er det tid til åbent at konfrontere vor tids ligegyldige former for tilstedeværen i blogs, sms'er og computerspil. De intellektuelle bør ikke længere skildre internetbrugere som uvæsentlige amatører, der er afskåret fra at

have et væsentligt og oprindeligt forhold til verden. Der er noget større på spil, og det kræver, at man vover at tage en politisk diskussion af informatik. Det er på tide at se nærmere på fremkomsten af en ny form for virksomhed, der er i færd med at overgå Internettet: Google.

World Wide Web, der skulle have virkeliggjort Borges' uendelige bibliotek, som det bliver beskrevet i hans fortælling "Biblioteket i Babel" (1941), bliver af mange kritikere set som en variant af George Orwells Big Brother i romanen *1984*. Herskeren har i dette tilfælde ændret sig fra at være et ondt uhyre til at være en samling cool unge mennesker, hvis virksomhedsslogan er "Gør intet ondt". Vejledt af en meget ældre og erfaren generation af IT-guruer (Eric Schmidt), internetpionerer (Vint Cerf) og økonomer (Hal Varian) har Google ekspanderet så hurtigt og til så mange forskellige områder, at der stort set ikke er nogen kritikere, akademiker eller erhvervsjournalist, der har været i stand til at følge med i forhold til den rækkevidde og det tempo, Google har udviklet sig med de seneste år. Nye applikationer og services hober sig op som uønskede julegaver med stadig større regelmæssighed. Tag bare Googles gratis e-mailservice Gmail, videodelingsplatformen YouTube, det sociale networkingsite Orkut, GoogleMaps og GoogleEarth, Googles hovedkilde til indtægt Adwords med Pay-Per-Click-annoncer, kontorapplikationer såsom Calendar, Talks og Docs. Google konkurrerer ikke bare med Microsoft og Yahoo, men også med underholdningsvirksomheder, offentlige biblioteker (med Googles omfattende bogskanningsprogram) og selv med telefonselskaber. Tro det eller ej, men Google Phone kommer snart. Jeg hørte for nylig et mindre nørdet familiemedlem sige, at hun havde hørt, at Google var meget bedre og lettere at bruge end Internettet. Det lyder sødt, men hun havde ret. Google er ikke bare blevet det bedre internet, Google overtager softwareopgaver fra din egen computer, så du kan tilgå disse data fra enhver terminal eller ethvert håndholdt apparat. Apples MacBook Air er en yderligere indikation af migrationen af data til privat kontrollerede lagringsbunkere. Sikring og beskyttelse af informationer er i hastigt tempo ved at udvikle sig til at blive den ny økonomi og teknologi baseret på kontrol. Og størstedelen af brugerne såvel som virksomhederne afgiver lykkeligt magten til selv at bestemme over deres informationsmæssige ressourcer.

Øer af fornuft

Min interesse for ideerne bag søgemaskinerne blev genvakt, da jeg læste interviewbogen *Hvor er de, øerne af fornuft i cyberstrømmen? Udveje fra det programmerede samfund* med MIT-professor og computerkritiker Joseph Weizenbaum, der er kendt for sit computerterapiprogram ELIZA fra 1966 og for sin bog fra 1976 *Computer Power and Human Reason*.¹ Weizenbaum døde den 5. marts 2008 i en alder af 84. For nogle år siden flyttede Weizenbaum fra Boston tilbage til Berlin, hvor han var vokset op, inden han sammen med sine forældre flygtede fra nazisterne i 1935. Interviewene blev foretaget af journalist Gunna Wendt fra München. En række Amazon-anmeldere brokkede sig over Wendts ukritiske spørgsmål og hendes bidrags høflige, overfladiske niveau. Dette foruroligede ikke mig. Jeg nød indsigterne af en af computervidenskabens få insider-kritikere. Særligt interessante er Weizenbaums historier om sin ungdom i Berlin, eksilet i USA og måden, han begyndte at arbejde med computere på i 1950'erne. Bogen kan læses som en opsummering af Weizenbaums kritik af computervidenskaben, nemlig at computere pålægger deres brugere en mekanisk anskuelsesmåde. Det, der især interesserede mig, var den måde, hvorpå den "kætterske" Weizenbaum udvikler sine argumenter som en velorienteret og respekteret insider — en position, der har ligheder med den "netkritik", som jeg har udviklet sammen

med Pit Schultz, lige siden vi startede projektet omkring "nettid" i 1995.

Bogens titel og undertitel lyder interessant: *Hvor er de, øerne af fornøft i cyberstrømmen? Udveje fra det programmerede samfund*. Weizenbaums overbevisninger kan opsummeres nogenlunde sådan her: "Ikke alle aspekter af virkeligheden kan beregnes." Weizenbaums internetkritik er generel. Han undlader at blive specifik, og vi er nødt til at forstå dette. Hans bemærkninger om Internettet tilføjer intet nyt for dem, der er bekendt med Weizenbaums værker: Internettet er en stor bunke skrammel, et massemedie der består af op imod 95% vrøvl, meget lig det fjernsynsmedie, som nettet uvægerligt er på vej til at udvikle sig i retning af. Den såkaldte informationsrevolution er slået over i en strøm af misinformation. Grunden til dette er fraværet af en redaktør eller et redaktionelt princip. Det lykkes ikke for bogen at behandle grunden til, at dette afgørende medieprincip ikke blev bygget ind af de første generationer af computerprogrammører, hvoraf Weizenbaum var et fremtrædende medlem. Svaret ligger formentlig i den første brug af computeren som en regnemaskine. Teknologiske determinister i Berlins Sophienstraße og andre steder insisterer på, at matematisk beregning fortsat er det centrale for computere. (Mis)bruget af computere til mediemæssige formål var ikke forudset af matematikerne, og skylden for vor tids ubehjælpssomme brugergrænseflader og forvaltning af informationer bør ikke tillægges de folk, der designede de første computere. Det vil tage lang tid at omforme formålet med den computer, der engang var en krigsmaskine fra at være en digital regnemaskine til at blive en universel menneskelig anordning, der tjener vores uendeligt rigt facetterede og forskelligartede informations- og kommunikationsformål.

Ved en række lejligheder har jeg formuleret en kritik af den "medieøkologi", der har til formål at filtrere "brugbare" informationer fra til individuelt forbrug. Hubert Dreyfus' *On the Internet* (2001) er en af de centrale forbrydere her. Jeg mener ikke, at det er op til nogen professor, redaktør eller koder at beslutte for os, hvad der er vrøvl, og hvad der ikke er. Dette bør være en fordelt opgave, som er indlejret i en kultur, der fremmer og respekterer meningsforskelle. Vi bør lovprise bredden og gøre nye søgeteknikker til en del af vores overordnede kultur. En mulig vej at gå ville være yderligere at revolutionere søgeværktøjerne og øge det generelle niveau af evnen til at begå sig i medielandskaberne. Hvis vi går ind i en boghandel eller på et bibliotek, har vores kultur lært os, hvordan man finder rundt imellem de tusindvis af titler. I stedet for at brokke os til bibliotekarerne eller informere ejerne om, at de fører for mange bøger, beder vi om hjælp, eller vi finder selv ud af det. Weizenbaum ville gerne have os til at nære mistillid til det, vi ser på vores skærme, uanset om det er på fjernsyn eller på Internettet. Weizenbaum nævner ikke, hvem der skal rådgive os med hensyn til, hvad vi kan stole på, om noget er sandfærdigt eller ej, eller hvordan vi skal prioritere de informationer, vi indhenter. Mæglernes rolle bliver kort sagt kastet over bord til fordel for en dyrkning af generel mistro.

Lad os glemme Weizenbaums informationsangst. Det, der gør interviewet til så interessant læsning, er dets insisteren på betydningen af, at man stiller de rigtige spørgsmål. Weizenbaum advarer imod en ukritisk brug af ordet "information". "Signalerne i computeren er ikke information. De er ikke andet end signaler. Der er kun én måde at lave signaler til information på, og det er ved fortolkning." For at gøre dette er vi afhængige af den menneskelige hjernes arbejde. Internettets problem er ifølge Weizenbaum, at det indbyder os til at anskue det som et orakel fra Delfi. Internettet vil besvare alle vores spørgsmål og løse alle vores problemer. Men Internettet er ikke en salgsautomat, som man smider en mønt i og så får det, man ønsker. Nøglen er her erhvervelsen af

en passende uddannelse, så man bliver klædt på til at formulere den rigtige søgning. Det handler alt sammen om, hvordan man bliver i stand til at stille de rigtige spørgsmål. For at gøre dette har man brug for uddannelse og ekspertise. Vi når ikke et højere dannelsesstrin ved at øge muligheden for at publicere. Weizenbaum skriver: "Muligheden for, at alle og enhver kan anbringe noget på Internettet, betyder ikke særlig meget. Det vilkårlige bidrag fører til lige så lidt som vilkårligt fiskeri." I denne kontekst foretager Weizenbaum en sammenligning mellem Internettet og den nu forsvundne cb-radio eller walkie-talkie. Kommunikation alene vil ikke føre til brugbar og bæredygtig viden.

Weizenbaum sætter den urokkelige tro på søgninger (med søgemaskiner) i forbindelse med fremkomsten af "problem"-diskursen. Computere blev indført som "generelle problemløser", og deres formål var at levere en løsning på alt. Folk blev opfordret til at uddelegere deres liv til computeren. "Vi har et problem," argumenterede Weizenbaum, "og problemet kræver et svar." Men personlige og sociale spændinger forsvinder ikke ved, at man erklærer, at de er et problem. Det, vi har brug for i stedet for Google og Wikipedia, er "evnen til at undersøge og tænke kritisk". Weizenbaum forklarer dette med en henvisning til forskellen mellem at høre og lytte. En kritisk forståelse fordrer, at vi først sætter os ned og lytter. Og så er vi nødt til at læse, ikke bare dechifrere, og lære at fortolke og forstå.

Som man muligvis ville forvente, bliver det såkaldte Web 3.0 bebudet som det teknokratiske svar på Weizenbaums kritik. I stedet for Googles algoritmer baseret på nøgleord og et output baseret på rangering vil vi snart kunne stille spørgsmål til den næste generation af "almindeligt sprog"-søgemaskiner som fx Powerset. Vi kan imidlertid allerede nu forudsige, at computerlingvister ikke vil sætte spørgsmålstegn ved problem-svar-tilgangen, og at de vil passe på ikke at opføre sig som et "indholdspoliti", der afgør, hvad der er skidt og kanel på Internettet. Det samme gør sig gældende for initiativer med det semantiske net og lignende kunstig intelligens-teknologier. Vi sidder fast i tidsalderen for indhentning af informationer på Internettet. Hvor Googles paradigme bestod i linkanalyse og siderangering, vil den næste generation af søgemaskiner for eksempel blive visuelle og begynde at indekserer verdens billeder, denne gang ikke baseret på tags, som brugere har tilføjet, men på kvaliteten af selve billedet. Velkommen til hierarkiseringen af det virkelige. De næste bind af brugermanualer til computere vil introducere programmeringsnørder for æstetisk kultur. Fotoklubentusiaster, der er blevet til kodere, vil være de næste, der forurener os med dårlig smag.

Lige siden fremkomsten af søgemaskiner i 1990'erne har vi levet i "det søgende samfund", der som Weizenbaum indikerer ikke befinder sig så langt fra Guy Debords "*Skuespilsamfund*". Denne situationistiske analyse fra slutningen af 1960'erne var baseret på fremkomsten af film-, tv- og reklameindustrierne. Den største forskel fra i dag er, at vi eksplicit bliver opfordret til at interagere. Vi bliver ikke længere tiltalt som en anonym masse af passive forbrugere. Vi er i stedet blevet "spredte skuespillere", der befinder sig på en mangfoldighed af kanaler. Debords kritik af varegørelsen er ikke længere revolutionær. Nydelsen ved at hengive sig til forbrug er så vidt udbredt, at den har opnået en status af universel menneskeret. Vi elsker alle varefeticen og mærkerne og hengiver os til den glamour, den globale klasse af berømtheder fremfører på vores vegne. Der er ikke nogen social bevægelse eller kulturel praksis, hvor radikal den end er, der kan undslippe varelogikken. Der er ikke udtænkt nogen strategi for livet i tiden efter skuespillet. Bekymringerne har i stedet fokuseret på privatlivets fred, eller hvad der er

tilbage af det. Kapitalismens evne til at absorbere sine modstandere har været af et sådant omfang, at det har været så godt som umuligt at argumentere for, at vi stadig har brug for kritik — i dette tilfælde af Internettet — hvis ikke alle vores private telefonsamtaler og internettrafik skal blive offentligt tilgængelige. Selv da er det svært at plædere for kritik eller for en organiseret klage fra en forbrugerlobbygruppe. Lad os antage, at et sådant "aktionærdemokrati" faktisk eksisterede. Først da ville den følsomme sag om privatlivets fred blive til en katalysator for en større bevidsthed om det fælles bedste, men gruppen af deltagere i et sådant demokrati ville imidlertid stadig være begrænset. At tilhøre den aktiebesiddende "masse" er forbeholdt middelklassen og opefter. Dette forøger kun behovet for en livlig og mangfoldig offentlighed, hvor hverken statslig overvågning eller markedsinteresser har det sidste ord.

Profilkontrol

Direktøren for det franske Bibliothèque Nationale, Jean-Noël Jeanneney, udgav allerede i 2005 en pjece, hvori han advarede mod Googles fordring på at "organisere verdens information".² Det er ikke op til nogen enkeltstående, privat virksomhed at påtage sig en sådan rolle. *Google and the Myth of Universal Knowledge*, oversat til engelsk af University of Chicago Press, er fortsat et af de få dokumenter, der åbent udfordrer Googles uomtvistede overherredømme. Jeanneney sigter kun på ét specifikt projekt, Book Search, hvor millionvis af bøger fra amerikanske universitetsbiblioteker bliver skannet. Hans argument er meget fransk-europeisk. På grund af den usystematiske og uredigerede måde, hvorpå Google udvælger bøgerne, vil arkivet ikke på en ordentlig måde repræsentere den nationale litteraturs kæmper som for eksempel Hugo, Cervantes og Goethe. Med sit fokus på engelske kilder vil Google derfor ikke være den passende partner til at opbygge et offentligt arkiv for verdens kulturelle arv. Jeanneney siger: "Valget af, hvilke bøger der skal digitaliseres, vil blive gennemtrængt af den angelsaksiske stemning." Dette er i sig selv et berettiget argument, men problemet er her, at det i første omgang ikke er i Googles interesse at opbygge og administrere et online arkiv. Google lider af datafedme og interesserer sig ikke for opfordringer til omhyggelig bevarelse. Det ville være naivt at kræve en kulturel bevidsthed. Det primære mål for denne kyniske virksomhed er at overvåge brugeradfærd for at sælge trafikdata og profiler til interesserede tredjeparter. Google sigter ikke efter ejerskabet til Emile Zola. Virksomhedens mål er at lokke Proust-fans væk fra arkivet. Måske er der en interesse for et smart Stendhal-krus, en Flaubert T-shirt i størrelse XXL eller et Sartre-køb på Amazon. For Google er Balzacs samlede værker abstrakt dataskrammel, en rå ressource hvis eneste formål er at skabe fortjeneste, hvorimod de for franskmænd er åbenbaringen af deres sprog og kultur. Det forbliver et åbent spørgsmål, om det foreslåede europæiske svar på Google, multimediesøgemaskinen Quaero, nogensinde vil blive driftsklar, og om den overhovedet vil inkorporere Jeanneney's værdier. Ved lanceringen af Quaero vil søgemaskinemarkedet være en generation forud for Quaero med hensyn til medier og komponenter; der er dem, der argumenterer for, at Chirac var mere interesseret i at forsvare den franske ære end den globale udvikling af Internettet.³

Hver uge ser vi lanceringen af endnu et Google-initiativ. Selv for velorienterede insidere er det noget nær umuligt at følge med, for ikke at tale om at afsløre en overordnet plan. Lige nu, i midten af april 2008, er der Google App Engine, "et udviklerværktøj, der gør dig i stand til at køre dine webapplikationer på Googles infrastruktur". Det er et perfekt eksempel på, hvordan en virksomhed, der ejer vor tids infrastruktur, er i stand til at

koncentrere mere magt. App Engine vil også give startup-firmaer lov til at bruge Googles webservere, API'er og andre udviklerværktøjer som den primære arkitektur til at bygge nye webapplikationer. Som Richard MacManus bemærker: "Google er tydeligvis tilstrækkeligt store og smarte til at levere denne platformservice til udviklere. Det rejser imidlertid spørgsmålet: Hvorfor skulle et startup-firma ville overlade så meget kontrol og afhængighed til en stor internetvirksomhed?" Computerinfrastruktur er hurtigt ved at blive til et hjælpeværktøj, og Google App Engine er endnu et eksempel på dette. Så MacManus ender med det retoriske spørgsmål: "Ville du ønske, at Google kontrollerede hele dit udviklingsmiljø fra ende til anden? Var det ikke af den grund udviklere plejede at frygte Microsoft?" Svaret er muligvis enkelt: Det er udviklernes ikke så hemmelige ønske at blive købt af Google. Millionvis af internetbrugere deltager, velvilligt eller ej, i denne proces ved frit at forsyne disse virksomheder med deres profiler og opmærksomhed, som er Internettets valuta. For et par uger siden tog Google patent på en teknologi, der vil øge virksomhedens evne til at "læse brugeren". Formålet er at dechiffrere, hvilke sider, regioner og emner seeren er interesseret i baseret på seerens adfærd, efter at de er ankommet til en side. Dette er blot et eksempel på de mange analytiske teknikker, denne medievirksomhed udvikler for at studere og kommercielt udnytte brugeradfærd.

Kvalitet tager tid

Det kommer ikke som nogen stor overraskelse, at Googles skarpeste kritikere er nordamerikanere. Europa har indtil videre investeret overraskende få ressourcer i den konceptuelle forståelse og kortlægning af den ny mediekultur. EU er i bedste fald den første til at tage nye tekniske standarder og produkter fra andre steder i brug. Men det, der tæller inden for ny medieforskning, er konceptuelt overherredømme. Teknologisk forskning alene gør det ikke, ligegyldigt hvor mange penge EU investerer i internetforskning fremover. Så længe kløften mellem den ny mediekultur og den overordnede politiske ledelse samt private og kulturelle institutioner bliver genskabt, vil en blomstrende teknologisk kultur ikke blive skabt. Vi bør kort sagt holde op med at se opera og de andre skønne kunster som en form for kompensation for cyberspaces ulidelige lethed. Foruden fantasi, en kollektiv vilje og en pæn dosis kreativitet kunne europæerne mobilisere deres enestående evne til at brokke sig til en produktiv form for negativitet. Den kollektive lidenskab for at reflektere og kritisere kan lige så godt blive brugt i en bevægelse for *kritisk forventning*, der kan overvinde det outsider-syndrom, som mange oplever i forhold til den tildelte rolle som bruger og forbruger.

Jaron Lanier skrev i sin nekrolog over Weizenbaum: "Vi ville ikke lade en studerende uddanne sig til en professionel forsker med speciale i medicin uden at lære ham om dobbelt-blinde forsøg, kontrolgrupper, placebo og gentagelige resultater. Hvorfor gør man en enestående undtagelse for computervidenskaben, der tillader os at være blødsødne over for os selv? Alle computervidenskabsstuderende burde blive oplært i weizenbaumske skepsis og burde forsøge at give den dyrebare disciplin videre til brugerne af vores opfindelser."⁴ Vi er nødt til at spørge os selv: Hvorfor er de bedste og mest radikale internetkritikere amerikanere? Vi kan ikke længere bruge argumentet om, at de er mere velorienterede. Mine to eksempler er, idet jeg arbejder i Weizenbaums fodspor, Nicolas Carr og Siva Vaidhyanathan. Carr kommer fra branchen (Harvard Business Review) og udviklede sig selv til den perfekte insider-kritiker. Hans seneste bog, *The Big Switch*, beskriver Googles strategi med at centralisere og dermed kontrollere Internettets infrastruktur gennem virksomhedens datacentre.⁵ Computere bliver mindre, billigere og hurtigere.

Disse stordriftsfordele gør det muligt at outsource lagring og applikationer til små priser. Der er noget ironisk over dette. Generationer af hippe IT-guruer spøjte med IBM's Thomas Watson-forudsigtelse — verden havde kun brug for fem computere — men dette er netop tendensen. I stedet for at decentralisere yderligere bliver brugen af Internettet koncentreret i få, ekstremt energikrævende datacentre.⁶ Carrs specialitet er amoralske iagttagelser om teknologi, idet han ignorerer den grådige holdning hos de mennesker, der profiterede af dotcom-boblen og nu gør det af Web 2.0. Siva Vaidhyanathans projekt, *Googlificeringen af alting*, har en ambition om at samle kritisk Google-forskning i en bog, der er sat til at udkomme i slutningen af 2009. I mellemtiden samler han råmaterialet på en af sine blogs.⁷

Indtil videre bliver vi ved med at være besat af den dalende kvalitet af svarene på vores søgninger — og ikke af det underliggende problem, nemlig den dårlige kvalitet af vores uddannelse og den forsvindende evne til at tænke på en kritisk måde. Jeg er nysgerrig efter at finde ud af, om fremtidige generationer vil legemliggøre — eller skal vi sige designe — Weizenbaums "øer af fornuft". Det, der er nødvendigt, er en gentilegnelse af tiden. På nuværende tidspunkt er der ganske enkelt ikke tid til at spadserer rundt som en flanør. Alle informationer, enhver genstand eller erfaring skal nødvendigvis være umiddelbart tilgængelige. Vores teknisk-kulturelle udgangspunkt er tidsmæssig utålmodighed. Vores maskiner registrerer software-redundans med stigende utålmodighed og kræver, at de installerer opdateringen. Og vi er kun alt for villige til at føje dem, idet vi frygter, at de bliver langsommere. Usability-eksperter måler den fraktion af et sekund, hvor vi beslutter os for, om informationen på skærmen er det, vi leder efter. Hvis vi ikke er tilfredse, klikker vi videre. Lykketræf kræver en masse tid. Vi kunne lovprise tilfældighed, men vi kunne næppe praktisere denne dyd selv. Hvis vi ikke længere kan støde på øer af fornuft igennem vores søgninger, kan vi lige så godt selv bygge dem. Med Lev Manovich og andre kolleger argumenterer jeg for, at vi er nødt til at opfinde nye måder at interagere med information på, nye måder at repræsentere den på og nye måder at få den til at give mening. Hvordan reagerer kunstnere, designere og arkitekter på disse udfordringer? Hold op med at søge. Gå i gang med at stille spørgsmål. I stedet for at forsøge at forsvare os selv mod informationsoversvømmelse kan vi gribe denne situation kreativt an som en mulighed for at opfinde nye former, der egner sig til vores informationsrige verden.

Tak til Ned Rossiter for hans redaktionelle hjælp og ideer.

¹ Joseph Weizenbaum og Gunna Wendt: *Wo sind sie, die Inseln der Vernunft im Cyberstrom, Auswege aus der programmierten Gesellschaft*, Herder Verlag, Freiburg 2006. Bogen er ikke oversat til dansk.

² Jean-Noel Jeanneney: *Google and the Myth of Universal Knowledge. A View from Europe*, The University of Chicago Press, Chicago 2007.

³ Se Wikipedia-artiklen: wikipedia.org/wiki/Quaero. I december 2006 trak Tyskland sig ud af Quaero-projektet. I stedet for en multimediesøgemaskine foretrak de tyske ingeniører en tekstbaseret søgemaskine. Ifølge Wikipedia "vægrede de tyske ingeniører sig også ved det, de mente i for høj grad var ved at udvikle sig til et anti-Google-projekt snarere end et projekt, der blev drevet af dets egne idealer".

⁴ www.edge.org.

⁵ Nicolas Carr: *The Big Switch, Rewiring the World, From Edison to Google*, W.W.Norton, New York 2008.

⁶ "Tegningerne for Googles datacenter i The Dalles, Oregon, er bevis på, at nettet ikke er nogen overjordisk idébutik, der svæver over vores hoveder som nordlys. Det er en ny tung industri, en energifrådser, der kun bliver mere og mere sulten.", Ginger Strand, *Harper's Magazine*, March 2008.

⁷ Se www.googlizationofeverything.com

Published 2009-02-17

Original in English

Translation by Mikael Ørting Kristiansen

Contribution by Lettre Internationale (Denmark)

First published in *Lettre Internationale* 81 (2008) (German version)

© Geert Lovink

© Eurozine